

บทความพิเศษ

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช 80160
ผู้เขียนหลัก อีเมล: schitnar@wu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และบริการวิชาการ เป็นภารกิจสำคัญของมหาวิทยาลัยที่สร้างประโยชน์ให้กับชุมชนและสังคมโดยรวม อย่างไรก็ตาม ศักยภาพในการนำเสนอผลงานเหล่านี้ในรูปแบบบทความในวารสารวิชาการมักถูกมองข้าม บทความนี้มุ่งสนับสนุนให้เพิ่มจำนวนการนำงานวิชาการเพื่อสังคมของมหาวิทยาลัยไทย สู่กระบวนการเผยแพร่ในวารสารนานาชาติ โดยผู้เขียนได้ประมวลข้อวารสารและบทความใหม่ที่น่าสนใจ จากฐานข้อมูล Scopus เป็นตัวอย่างตามกลุ่มเนื้อหา แม้ว่าวิชาการเพื่อสังคมมีความเป็นสหวิทยาการ กลยุทธ์การตีพิมพ์ที่อิงตามสาขาวิชา เป็นทางเลือกหนึ่งที่แนะนำเพื่อดึงดูดความสนใจจากวารสารต่างกลุ่มเนื้อหา ที่รวมถึง การศึกษา การจัดการ เกษตร สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมศึกษา เป็นต้น สำหรับวารสารสหวิทยาการที่เป็นเป้าหมายมีความยั่งยืน เป็นคำสำคัญ ในลำดับท้ายได้นำเสนอโอกาสในการตีพิมพ์งานวิจัยเพื่อการพัฒนาพื้นที่ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และบริการวิชาการ ในวารสารที่มีขอบเขตกว้างและไม่จำกัดขอบเขต

คำสำคัญ: วิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ บริการวิชาการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การเผยแพร่วารสาร ฐานข้อมูล Scopus

Where are Socially-Engaged Scholarship Articles Published in the Scopus Database?

Chitnarong Sirisathitkul

Special Article

*School of Sciences, Walailak University, Thasala District, Nakhon Si Thammarat Province, 80160
Thailand*

*Corresponding author's E-mail: schitnar@wu.ac.th

Abstract

Area-based research for development, art and cultural conservation, and academic service by every university have greatly contributed to community and society as a whole. However, the potential of presenting such works in academic journals is often overlooked. This article encourages more publications of socially-engaged scholarship from Thai universities in international journals. Interesting journal titles with some recent publications from the Scopus database are exemplified according to the journal category. The socially-engaged scholarship is interdisciplinary but the discipline-oriented publication is recommended as an alternative strategy for attracting attentions of journals from different categories including management, agriculture, environment, education and cultural studies. For targeted multidisciplinary journals, it is fitting that sustainability, an important keywords in socially-engaged scholarship, is the theme. The opportunities of publishing academic service, art and cultural conservation, as well as area-based research for development in journals with a wide or unlimited scope are also presented.

Keywords: Area-based research for development, Academic service, Art and cultural conservation, Journal publication, Scopus database

บทนำ

ในระบบโครงสร้างโลกยุคสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยได้วางบทบาทให้ผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไม่หยุดนิ่ง สร้างสรรค์นวัตกรรมที่ตอบโจทย์ของผู้ประกอบการ ผลงานวิชาการที่แก้ไขปัญหาให้กับชุมชนท้องถิ่นและพัฒนาพื้นที่ได้มากยิ่งขึ้น วารสารวิชาการที่ทำหน้าที่กลั่นกรองและเผยแพร่องค์ความรู้จากบุคลากรมหาวิทยาลัย นักวิชาการในหน่วยงานวิจัยและพัฒนาทั่วโลกมาอย่างยาวนาน มีส่วนสนับสนุนแนวทางมหาวิทยาลัยพันธกิจสัมพันธ์นี้ ด้วยการให้ความสำคัญกับงานวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และงานบริการวิชาการ มากขึ้น

ในประเทศไทย มีพัฒนาการที่น่าสนใจต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 13 ปีที่ผ่านมา คือ การกำเนิดวารสารพหุวิทยาการ (Multidisciplinary journal) เป็นเวทีตีพิมพ์เผยแพร่งานวิชาการเพื่อสังคมโดยเฉพาะ ในปี พ.ศ. 2564 มีวารสารในฐานข้อมูล TCI (Thai-Journal Citation Index) ของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย ได้แก่ วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ (เผยแพร่โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) เป็นปีที่ 13 <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/abcjournal>) วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต (เผยแพร่โดยเครือข่ายบริหารการวิจัยภาคเหนือตอนบน สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นปีที่ 9 <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JCDLQ>) วารสารวิจัยราชภัฏธนบุรี รับใช้สังคม (เผยแพร่โดย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เป็นปีที่ 7 <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/abcjournal>) และ วารสารวิชาการรับใช้สังคม (เผยแพร่โดย สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เป็นปีที่ 5 <https://kaewpanya.rmutl.ac.th/cttc/jses/info.php?type=main>) เสริมกับวารสารพัฒนาสังคมที่มีมาก่อน เช่น วารสารพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ Journal of Community Development Research (Humanities and Social Sciences) มหาวิทยาลัยนเรศวร และ วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เป็นทางเลือกสำหรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการที่เน้นแก้ไขปัญหาท้องถิ่น โดยใช้การมีส่วนร่วมของชุมชน สร้างประโยชน์แก่สังคมอย่างเป็นรูปธรรม

ในระดับนานาชาติ กระแสการเปลี่ยนแปลงที่นักวิชาการตื่นตัวปรับเปลี่ยนบทบาทสู่การทำงานวิชาการเพื่อสังคมและมหาวิทยาลัยวางเข็มมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

(Sustainable development goals) เกิดขึ้นควบคู่กับการเผยแพร่งานวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และงานบริการวิชาการในวารสารวิชาการจำนวนมากขึ้น ในฐานข้อมูล Scopus (<https://www.scopus.com/>) ได้จัดลำดับวารสารนานาชาติมากกว่า 30,000 หัว ด้วยจำนวนที่ได้รับการอ้างอิงเป็นค่า CiteScore (พัฒนาโดย Elsevier) Scimago Journal Rank หรือ SJR (พัฒนาโดย Scimago Group) และ Source Normalized Impact per Paper หรือ SNIP (พัฒนาโดย University of Leiden) เมื่อพิจารณาการแยกวารสารตามกลุ่มเนื้อหาแสดงให้เห็นโอกาสว่างานวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม งานบริการวิชาการ สามารถเผยแพร่ในวารสารตามกลุ่มเนื้อหา เช่น คณิตศาสตร์ สถาปัตยกรรม สัตวบาล พืชวิทยา ฯลฯ ได้ แม้จะไม่ใช่งานวิจัยกระแสหลักที่มุ่งเน้นการแสวงหาและผลิตองค์ความรู้ใหม่

บทความนี้สืบสานแนวคิดที่เสนอให้นำผลงานของวิชาการที่เดิมไม่อยู่ในกระแสหลักของการตีพิมพ์ ไปเผยแพร่ในวารสารนานาชาติให้มากขึ้น (Sirisathitkul, 2014) โดยการชี้โอกาสด้วยตัวอย่างจากการประมวลวารสารในฐานข้อมูล Scopus ที่เผยแพร่วิชาการเพื่อสังคม โดยจัดเป็น 7 หัวข้อตามกลุ่มเนื้อหาที่มีการเผยแพร่ในวารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Sirisathitkul & Sirisathitkul, 2019) และ 2 หัวข้อตามขอบเขตของวารสาร

การพัฒนากลไกสังคมและ การจัดการชุมชน

European Journal of Sustainable Development (published by European Center of Sustainable Development <https://ecsdev.org/ojs/index.php/ejsd/index>, CiteScore Percentile 9th) เผยแพร่งานที่เน้นมิติเชิงสังคมและการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังเช่น บทความที่อ้างอิงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Jitsuchon, 2019) แต่หากบทความมีน้ำหนักไปในเชิงการจัดการและธุรกิจ Sustainability Accounting, Management and Policy Journal (published by Emerald <https://www.emeraldgroupublishing.com/journal/sampj>, CiteScore Percentile 78th) เป็นทางเลือกที่เหมาะสมและเจาะจงมากกว่า

งานสนับสนุนการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยใช้หลักการออกแบบ ศิลปะ นิเทศศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการ ตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ มีจุดดึงดูดที่

สามารถนำเสนอในวารสาร Innovative Marketing (published by LLC CPC Business Perspectives ประเทศยูเครน <https://journals.vgtu.lt/index.php/CS>, CiteScore Percentile 50th) และ Creativity Studies (published by Vilnius Gediminas Technical University ประเทศลิทัวเนีย <https://journals.vgtu.lt/index.php/CS>, CiteScore Percentile 80th) ที่มีงานสนับสนุนกลุ่มทอผ้า โดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ไปเผยแพร่ (Chai-Arayalert & Suttapong, 2020) ส่วนวารสาร CoDesign: International Journal of CoCreation in Design and the Arts (published by Taylor&Francis <https://www.tandfonline.com/toc/ncdn20/current>, CiteScore Percentile 99th) ไม่ได้ครอบคลุมการออกแบบวัตถุสิ่งของเท่านั้น แต่กินความรวมถึงการออกแบบการใช้ชีวิตร่วมกันในสังคม เป็นวารสารที่น่าสนใจที่ยังไม่มีงานจากประเทศไทยไปลงพิมพ์

การถ่ายทอดเทคโนโลยีและ พัฒนากลไกการเกษตร

งานบริการวิชาการ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรสู่ชุมชน ที่เน้นการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ในการปฏิบัติจริง มากกว่าการสร้างองค์ความรู้ใหม่ในห้องปฏิบัติการ มีวารสารที่รองรับ คือ Journal of Agricultural Education and Extension (published by Taylor&Francis, <https://www.tandfonline.com/toc/raee20/current>, CiteScore Percentile 80th) และ Journal of Agricultural Extension (published by Agricultural Extension Society of Nigeria, <https://journal.aesonnigeria.org/index.php/jae>, CiteScore Percentile 27th) ที่มีงานสำรวจชาวอินทรี ในจังหวัดฉะเชิงเทราไปลงพิมพ์ (Suwanmaneepong et al., 2020) สำหรับ Journal of Agriculture and Rural Development in the Tropics and Subtropics (published by Kassel University Press ประเทศเยอรมนี <https://www.jarts.info/index.php/jarts>, CiteScore Percentile 37th) เน้นเกษตรชุมชนแบบครบวงจร ทั้งเทคโนโลยีการผลิตและหลังการผลิต การจัดการบัญชี การตลาด เศรษฐศาสตร์เกษตร ส่วนงานเกษตรที่เชื่อมโยงมิติสิ่งแวดล้อม มีวารสารที่น่าสนใจ คือ Journal of Agriculture and Environment for International Development (published by Italian Agency for Development Cooperation <https://www.jaeid.it/index.php/JAEID/about>, CiteScore Percentile 48th) ทั้งสองวารสารใน Scopus นี้ ยังไม่มีงานจากประเทศไทยไปลงพิมพ์ แต่มีงานลักษณะคล้ายคลึงกัน ในเอเชียตะวันออก

เฉียงใต้และภูมิภาคอื่น ๆ เผยแพร่ให้ศึกษาเป็นตัวอย่างได้ (Russo et al., 2021; Fatch et al., 2020)

สิ่งประดิษฐ์เพื่อชุมชน

การสร้างสิ่งประดิษฐ์ตามแบบที่ชุมชนต้องการ เป็นงานที่มีประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม แต่ไม่เอื้อกับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารเท่าใดนัก ฐานข้อมูล Scopus มีวารสารกลุ่มเนื้อหา Instrumentation แต่เน้นการพัฒนาเครื่องมือวิจัยในห้องปฏิบัติการหรืออุปกรณ์ที่เป็นนวัตกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง สิ่งประดิษฐ์สำหรับชุมชนทางด้านการเกษตร มีวารสารจำเพาะที่ยังไม่มีผลงานของนักประดิษฐ์จากไทยไปเผยแพร่ คือ INMATEH: Agricultural Engineering (published by INMA BUCHAREST ประเทศโรมาเนีย <https://inmateh.eu/>, CiteScore Percentile 38th) และนำส่งเกตว่า Mindanao Journal of Science and Technology (published by University of Science and Technology of Southern Philippines Press <https://mjst.ustp.edu.ph/index.php/mjst>, CiteScore Percentile 5th) เป็นวารสารขอบเขตกว้างที่มีงานภาคสนามออกแบบเครื่องจักรที่ใช้ในชุมชนมาเผยแพร่ ทั้งสองวารสารมีบทความที่ให้ความสำคัญภาพและรายละเอียดการออกแบบเครื่องมือ (Gongpei et al., 2021; Olayanju et al., 2019; Esteves et al., 2019) คล้ายเอกสารสิทธิบัตร ที่ไม่พบเห็นมากนักในวารสารอื่น ๆ

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วม

ด้วยธรรมชาติของงานที่อิงพื้นที่ในตัว การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีโอกาสในการตีพิมพ์ในระดับนานาชาติกว้างกว่างานวิจัยเชิงพื้นที่หัวข้ออื่น ๆ เมื่อผสมกับระเบียบวิธีและเทคโนโลยีใหม่ สามารถเลือกเผยแพร่ในวารสาร Scopus ในกลุ่มเนื้อหา Nature and Landscape Conservation นอกจากนี้ยังมีทั้งวารสารที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของกลไกในพื้นที่ เช่น Interciencia (published by Interciencia Association ประเทศเวเนซุเอลา <https://www.interciencia.net/>, CiteScore Percentile 40th) ที่เป็นตัวอย่างวารสารอิสระของสมาคม และ Environment, Development and Sustainability (published by Springer Nature <https://www.springer.com/journal/10668>,

CiteScore Percentile 83rd) ที่เป็นตัวอย่างวารสารของบริษัทใหญ่ มีการเผยแพร่งานที่ทำร่วมกับโครงการหลวงในจังหวัดเชียงราย (Bhaktikul et al., 2021) ส่วนคำว่า Conservation ในชื่อ International Journal of Conservation Science (published by Editura Universitatea Alexandru Ion Cuza ประเทศโรมาเนีย <https://ijcs.ro/>, CiteScore Percentile 75th) มีนัยยะทั้งการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และศิลปะโบราณสถาน จึงเป็นทางเลือกสำหรับนักวิชาการที่ทำงานอนุรักษ์ที่หลากหลายให้ส่งงานไปตีพิมพ์ได้

วัฒนธรรมศึกษา และภูมิปัญญาท้องถิ่น

Culture Unbound (published by Linköping University Electronic Press ประเทศสวีเดน <https://cultureunbound.ep.liu.se/>, CiteScore Percentile 68th) เป็นวารสารที่นักวิชาการด้านวัฒนธรรมศึกษา ควรรู้จักและติดตามเนื้อหา สำหรับงานภูมิปัญญาที่เชื่อมโยงกับมรดกทางวัฒนธรรม มีโอกาสตีพิมพ์ในวารสารที่หลากหลาย เช่น International Journal of Intangible Heritage (published by The National Folk Museum of Korea <https://www.ijih.org/about/>, CiteScore Percentile 88th) Capitale Culturale (published by Edizioni Università di Macerata ประเทศอิตาลี <https://riviste.unimc.it/index.php/cap-cult/index>, CiteScore Percentile 34th) Journal of Cultural Heritage Management and Sustainable Development (published by Emerald <https://www.emerald.com/insight/publication/issn/2044-1266>, CiteScore Percentile 88th) ที่มีงานอนุรักษ์เมืองเก่าลพบุรีลงพิมพ์เผยแพร่ (Sorat et al., 2021)

ตัวอย่างวารสารที่เน้นภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการบำบัดรักษาและบำรุงสุขภาพ คือ Indian Journal of Traditional Knowledge (published by NISCAIR ประเทศอินเดีย <http://nopr.niscair.res.in/handle/123456789/43> CiteScore Percentile 35th) ส่วน Ethnobiology and Conservation (published by Universidade Federal Rural de Pernambuco ประเทศบราซิล <https://www.ethnobiococonservation.com/index.php/ebc>, CiteScore Percentile 85th) เปิดโอกาสให้กับงานศึกษาภูมิปัญญาที่เชื่อมโยงกับพืชและสัตว์ในท้องถิ่น เช่น การประมงงานเวชกรรมชาติพันธุ์จากประเทศไทย (Phumthum, 2020)

สุขภาพชุมชนและการศึกษา เพื่อพัฒนาชุมชน

งานที่เน้นการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาด้านสุขภาพ ในระดับชุมชน สามารถเผยแพร่ในวารสาร Scopus กลุ่มเนื้อหา Public Health และวารสารสุขภาพขอบเขตกว้าง เช่น Journal of Multidisciplinary Healthcare (published by Dove Medical Press <https://www.dovepress.com/journal-of-multidisciplinary-healthcare-journal>, CiteScore Percentile 69th) ที่มีตัวอย่างงานผู้สูงอายุ จากมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ไปเผยแพร่ (Sukkriang & Somrak, 2021) สำหรับวารสารที่มีบริบทเจาะจงในชนบทเป็นทางเลือกหนึ่งได้ คือ Rural and Remote Health (published by James Cook University ประเทศออสเตรเลีย <https://www.rrh.org.au/>, CiteScore Percentile 36th)

การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม บริการวิชาการ และงานวิจัยที่เชื่อมโยงกับการศึกษาเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่น สามารถเผยแพร่ในวารสาร Scopus ในกลุ่มเนื้อหา Education และยังสอดคล้องกับแนวทางวารสารการศึกษาที่เจาะจงผลในการพัฒนาชุมชน เช่น Journal of Teacher Education for Sustainability (published by Daugavpils University ประเทศลัตเวีย <https://sciendo.com/journal/JTES>, CiteScore Percentile 79th) และ Education as Change (published by Unisa Press ประเทศอาฟริกาใต้ <https://upjournals.co.za/index.php/EAC>, CiteScore Percentile 91st)

ระบบบริหารมหาวิทยาลัย พันธกิจสัมพันธ์

วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ สนับสนุนการเผยแพร่บทความการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยที่หนุนเสริมงานวิชาการรับใช้สังคม ซึ่งแสดงถึงข้อเรียนรู้และแนวปฏิบัติที่ดีในระบบอุดมศึกษาไทย (Mingchai, 2020) การถอดบทเรียนในลักษณะนี้และนวัตกรรมบริหารจัดการ สามารถนำไปเผยแพร่ในระดับนานาชาติกับ International Journal of Sustainability in Higher Education (published by Emerald <https://www.emerald.com/insight/publication/issn/1467-6370>, CiteScore Percentile 89th) และ Journal of Higher Education Outreach and Engagement (published by University of Georgia ประเทศสหรัฐอเมริกา <https://openjournals.libs.uga.edu/index.php/jheoe/index>,

CiteScore Percentile 41st) ที่มีมหาวิทยาลัยพันธกิจสัมพันธ์เป็นหัวข้อที่ได้รับความสนใจ (Medved & Ursic, 2021)

วารสารสหวิทยาการเพื่อ การพัฒนาที่ยั่งยืน

งานวิชาการเพื่อสังคม มีความเป็นสหวิทยาการที่สอดคล้องกับ วารสารในฐานข้อมูล Scopus ที่ตีพิมพ์งานหลากหลายสาขา ทั้งสังคม เศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ มานุษยวิทยา หรืองานสหวิทยาการ ที่ตอบโจทย์สังคมและพัฒนาชุมชนท้องถิ่น วารสารที่มีผลงานจากประเทศไทยไปตีพิมพ์แล้วหลายเรื่อง คือ Sustainability (published by MDPI <https://www.mdpi.com/journal/sustainability>, CiteScore Percentile 84th) และ International Journal of Sustainable Development and World Ecology (published by Taylor&Francis <https://www.tandfonline.com/toc/tsdw20/current>, CiteScore Percentile 92nd) ส่วนวารสารที่เป็นที่รู้จักน้อยกว่า ได้แก่ Ager: Journal of Depopulation and Rural Development Studies (published by CEDDAR ประเทศสเปน <http://ruralager.org/>, CiteScore Percentile 51st) ที่ยังไม่มีการตีพิมพ์ในประเทศไทยไปเผยแพร่ แต่มีงานลักษณะใกล้เคียงกับในประเทศไทย จากทุกภูมิภาคทั่วโลกมาตีพิมพ์ (Mestre, 2019) และ Journal of Sustainability Science and Management (published by Universiti Malaysia Terengganu <https://jssm.umt.edu.my/>, CiteScore Percentile 34th) ที่ครอบคลุมทั้งมนุษยศาสตร์และสังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในปี ค.ศ. 2021 มีการศึกษาทรัพยากรจุลินทรีย์จากป่าชุมชนตำบลนาสินวล จังหวัดมหาสารคาม ไปเผยแพร่ (Luang-In et al., 2021)

วารสารขอบเขตกว้าง

แนวทางของ Mega Journal คือวารสารที่ใช้ Open Access Model สร้างรายได้จากการเก็บค่าตีพิมพ์ (Publication charge) โดยรับพิจารณาต้นฉบับทุกหัวข้อเรื่อง ไม่มีการจำกัดสาขาวิชา วารสารบุกเบิกแนวทางนี้จนเป็นที่ยอมรับอยู่ในฐานข้อมูล Scopus และ ISI Web of Science คือ PlosOne (published by Public Library of Science <https://journals.plos.org/plosone/>, CiteScore Percentile 92nd) ภายหลังบริษัทใหญ่จัดทำวารสารแนวทางนี้ด้วย คือ SpringerPlus ซึ่งยุติการตีพิมพ์ไปในปี 2016 และ Heliyon

(published by Cell Press <https://www.journals.elsevier.com/heliyon>, CiteScore Percentile 75th) ในเครือ Elsevier ที่เป็นรู้จักกว้างขวางปัจจุบัน จนถึงเดือนสิงหาคม 2021 มีบทความจากประเทศไทยไปลงตีพิมพ์แล้ว 205 เรื่อง จากจำนวนทั้งหมดในฐานข้อมูล 7,590 บทความ

วารสารขอบเขตกว้างครอบคลุมทั้ง มนุษยศาสตร์และสังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่เป็นทางเลือกที่เก็บค่าตีพิมพ์ต่ำกว่า ได้แก่ Facets (published by Royal Society of Canada's Academy of Science <https://www.facetsjournal.com/>, CiteScore Percentile 78th) Emerging Science Journal (published by Ital Publication <https://www.ijournalse.org/index.php/ESJ>, CiteScore Percentile 89th) นอกจากนี้ยังมีวารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ขอบเขตกว้าง เช่น Royal Society Open Science (published by The Royal Society <https://royalsocietypublishing.org/journal/rsos>, CiteScore Percentile 91st) วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ ขอบเขตกว้าง เช่น SAGE Open (published by SAGE <https://journals.sagepub.com/home/sgo>, CiteScore Percentile 94th) Cogent Arts and Humanities – Cogent Social Sciences ในเครือ Taylor&Francis ที่มีงานวิชาการเพื่อสังคมตีพิมพ์เผยแพร่ อยู่อย่างต่อเนื่องรวมถึงบทความ Technology transfer for social benefit: Ten principles to guide the process (Madl & Radebner, 2021)

ประเด็นที่น่าสังเกต คือ งานส่วนใหญ่ในวารสารขอบเขตกว้างหรือไม่จำกัดขอบเขตเหล่านี้ เป็นงานวิจัยกระแสหลัก ยังมีงานวิชาการเพื่อสังคมลงเผยแพร่ในสัดส่วนที่ไม่สูงนัก ทั้งที่ในกรณีของ Mega Journal สามารถใช้โอกาสจาก ขอบเขตที่ไม่จำกัด และนโยบายที่เอื้องานหลากหลาย โดยไม่จำเป็นต้องสร้างองค์ความรู้ใหม่หรือผลิตผลที่เป็นบวก แต่นำองค์ความรู้เดิมไปใช้ในบริบทพื้นที่ใหม่ ด้วยกระบวนการทางวิชาการที่ถูกต้อง และอภิปรายได้ลุ่มลึก ในปี ค.ศ. 2021 มีบทความในลักษณะเดียวกันงานที่ทำแพร่หลายในประเทศไทย สามารถศึกษาเป็นตัวอย่างได้ เช่น งานประมงพื้นบ้านในแคนาดา (Steel et al., 2021) การตลาดออนไลน์ของโคโซโว (Gashi & Ahmeti, 2021) และการจัดการป่าชุมชนในเคนยา (Mbuvu & Kungu, 2021)

บทสรุป

คุณค่าของงานวิชาการเพื่อสังคม ได้รับการเชิดชูมากขึ้น ไม่เพียงเฉพาะในประเทศไทย การส่งผลงานที่ใช้องค์ความรู้และแนวปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน ภาครัฐ และ ภาควิชาการ

แก้ไขปัญหาท้องถิ่น สร้างประโยชน์แก่สังคม เกิดผลกระทบ ความยั่งยืนในประเทศไทย ไปวารสารวิชาการที่กระจายอยู่ทั่วโลก จะเป็นโอกาสเข้าสู่กระบวนการประเมินและแก้ไขต้นฉบับ ซึ่ง สร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการพัฒนาผลงานที่พิสูจน์แล้วว่า มีประโยชน์เป็นรูปธรรม ได้ยกระดับ เพิ่มการอภิปรายวิเคราะห์ ที่ลุ่มลึกให้ได้ตามมาตรฐานทางวิชาการที่ยอมรับกันเป็นสากล จึงควรแนะนำวารสารนานาชาติตามฐานข้อมูล Scopus ที่เผยแพร่ งานวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และบริการวิชาการ ให้เป็นที่รู้จักกันให้กว้างขวางในหมู่นักวิชาการ เพื่อติดตามเนื้อหา เรียนรู้และสร้างแรงบันดาลใจในการเขียน เผยแพร่งานที่ทำอยู่ในประเทศไทย ไปเผยแพร่สู่สากล ประกาศ องค์ความรู้ ภูมิปัญญาไทยให้นักวิชาการทั่วโลก เข้าถึงและอ้างอิง

ได้ นำแนวปฏิบัติที่ดีไปใช้อ้างอิงและสร้างประโยชน์ในพื้นที่อื่น ๆ ของโลกแบบไม่มีพรมแดนปิดกั้น ซึ่งส่งเสริมให้ประเทศไทยร่วม เป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาการเพื่อสังคม

กิตติกรรมประกาศ

รายชื่อวารสารรวบรวมจาก Facebook Group 24CoWriting Space&Time ซึ่งผู้สนใจสามารถเข้าร่วมกลุ่ม เพื่อติดตาม ข่าวสาร โอกาสในการตีพิมพ์ ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับวารสารที่น่าสนใจ ได้อย่างต่อเนื่อง

References

- Bhaktikul, K., Aroonsrimorakot, S., Laiphrakpam, M., & Paisantanakij, W. (2021). Toward a low-carbon tourism for sustainable development: A study based on a royal project for highland community development in Chiang Rai, Thailand. *Environment, Development and Sustainability*, 23(7), 10743–10762.
- Chai-Arayalert, S., & Suttapong, K. (2020). Increasing potential of distribution channels for creative Thai hand-woven textile products in the digital economy, *Creativity Studies*, 13(2), 477–493.
- Esteves, D. U., Pantuhan, G. P., Serviñas, M. O., & Malasador, J. S. (2019). Design, fabrication and performance evaluation of motor-operated cassava grater. *Mindanao Journal of Science and Technology*, 17, 227–241.
- Fatch, P., Masangano, C., Kamoto, J. F., Jordan, I., Hilger, T. H., Mambo, I. ..., & Justus, B. (2020). Are farmer perceptions among significant determinants of adoption of agricultural diversity in Malawi? A case of Lilongwe district. *Journal of Agriculture and Rural Development in the Tropics and Subtropics* 121(2), 277–288.
- Gashi R., & Ahmeti H. G. (2021). Impact of social media on the development of new products, marketing and customer relationship management in Kosovo. *Emerging Science Journal*, 5(2), 125–138.
- Gongpei, C., Yongzhe, W., Shuangtao, W., Xinmeng, Z., Jingzheng, W., & Yongjie, C. (2021). Experiment and parameter optimization of root-cutting for trimming postharvest cabbage. *INMATEH-Agricultural Engineering* 63(1), 405–412.
- Jitsuchon, S. (2019) Thailand's sufficiency economy philosophy as an alternative path to sustainable development. *European Journal of Sustainable Development* 8(2), 191–200.
- Luang-In, V., Saengha, W., Deeseenthum, S., Maneewan, K., & Udomwong, P. (2021). Identification of soil bacteria isolated from Nasinuan community forest with potential application in agriculture. *Journal of Sustainability Science and Management*, 16(2), 153–165.
- Madl, L., & Radebner T. (2021). Technology transfer for social benefit: Ten principles to guide the process. *Cogent Social Sciences*, 7, 1947560.
- Mbui, M. T. E., & Kungu, J. B. (2021). A transforming traditional community based forest management: The case of Loita community forest, Kenya. *Heliyon* 7(6), e07380.
- Medved, P., & Ursic, M. (2021). The benefits of university collaboration within university-community partnerships in Europe. *Journal of Higher Education Outreach and Engagement*, 25(2), 79–91.

- Mestre, I. (2019). The way to the pastures: How to reconcile community-based pasture management with mobility in agro-pastoral systems in the Naryn province of Kyrgyzstan. *Ager*, 2019(26), 151–187
- Mingchai, C., Phromnoi, S., Na Ranong, S., Boonyarittanon, N., & Intason, S. (2020). University research management system for area-based development: A lesson learn for quality enhancement. *Area Based Development Research Journal*, 12(4), 237–256. (in Thai).
- Olayanju, A. T., Isaac, M. O., Okonkwo, C. E., Alake, A. S., & Friday, M. G. (2019). Development of a ceramic cassava peeling-and-washing machine. *Mindanao Journal of Science and Technology*, 17, 84–97
- Phumthum, M. (2020). How far are we? Information from the three decades of ethnomedicinal studies in Thailand. *Ethnobiology and Conservation*, 9, 21.
- Russo, G., Aristil, J., Bernadin, J. W., Spada, A., Assante, G., & De Marinis, P. (2021). First investigation about the agricultural system in Torbeck plain, Haiti: A statistically driven SWOT analysis. *Journal of Agriculture and Environment for International Development* 115(1), 97–124.
- Sirisathitkul, C. (2014). Overcome the myth and get your articles published in ISI journals. *Area Based Development Research Journal*, 6(5), 121–125. (in Thai).
- Sirisathitkul, C., & Sirisathitkul, Y. (2019). Dynamics of social engagement illustrated by Area Based Development Research Journal. *Area Based Development Research Journal*, 11(6), 468–476. (in Thai).
- Sorat, T., Rawangkarn, N.-R., Rawang, W., & Kantamaturapoj, K. (2021). Stakeholder participation in Lopburi Old Town conservation master plan, *Journal of Cultural Heritage Management and Sustainable Development*, (in press).
- Steel J. R., Atlas W. I., Ban N. C., Wilson K., Wilson J., Housty W. G., & Moore J. W. (2021). Understanding barriers, access, and management of marine mixed-stock fisheries in an era of reconciliation: Indigenous-led salmon monitoring in British Columbia. *Facets*, 6(1), 592–613.
- Sukkriang, N., & Somrak, K. (2021). Correlation between mini nutritional assessment and anthropometric measurements among community-dwelling elderly individuals in rural southern Thailand. *Journal of Multidisciplinary Healthcare*, 14, 1509–1520.
- Suwanmaneepong, S., Kerdseriserm, C., Iyapunya, K., & Wongtragoon, U. (2020). Farmers' adoption of organic rice production in Chachoengsao province, Thailand, *Journal of Agricultural Extension*, 24(2), 71–79.